

Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV
Tennisveien 7
4021 Stavanger
epost: tjensvollterrasse4@styrerommet.no
Org.nummer: 955043723

NVE,
Postboks 5091, Majorstuen,
0301 OSLO
uttalelse@nve.no

«Høringsuttalelse», saksnummer 202320355

HØRINGSSVAR FRA BORETTSLAGET TJENSVOLL TERRASSE IV VEDRØRENDE
ETABLERING AV NY TRAFOSTASJON PÅ TJENSVOLL (SOLBORG TRAFOSTASJON)
([Konsesjonssøknad Solborg transformatorstasjon og riving av Tjensvoll transformatorstasjon og 50 kV Tjensvoll–Ullandhaug](#))

SØKNADEN OM ETABLERING AV NY TRAFOSTASJON VED SOLBORGVEIEN/TENNISVEIEN MÅ AVVISES.

Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV har 169 leiligheter fordelt på blokkleiligheter, kjede- og rekkehus. Borettslaget ble etablert og bygget i årene 1976-1978 og har en strategi for renovering og oppgradering som tilsier at dagens bygninger og struktur vil stå i 50 til 100 år til.

Omsøkt trafostasjon har fått en plassering som vi finner helt uakseptabel. Fra å ha flyttet rundt på 3 ulike alternativer i 2-3 år, har Lnett landet på en ny plassering tett innpå vår bebyggelse og som til og med krever avståelse av areal fra vår eiendom – det vil si areal som er regulert til bolig.

Dette konseptet ble presentert for oss på forsommeren 2023 gjennom informasjonsmøte og møte med vårt styre. ***Vi finner det svært underlig at søknaden ikke omtaler vår umiddelbart negative reaksjon da vi fikk presentert konseptet*** (se vedlegg 1, dat 26.06.2023).

Fig 1 viser 3D-modell av
ny omsøkt trafostasjon
tett opp til våre boliger
(alternativ 1b)

Bygningsmassen i det nye konseptet vil bli plassert nær to av våre boligblokker og berører direkte ca 50 av våre boliger. Vi vil oppleve ulempe ved tap av utsyn, strålingsfare og støy samt tapt potensiale for utnyttelse av egen tomt. Samlet er det å forvente at dette vil påføre mange leiligheter verditap. Søknaden viser til en anleggstid på 2 år der vårt areal blir sterkt berørt. Vi vil også peke på at trafostasjoner i denne størrelsen vil være et ømfintlig objekt i en krisesituasjon: De vil kunne være et terrormål.

I høringssvaret vil vi utdype de grunner som foreligger for at NVE avviser søknaden og sender den tilbake for ny og utfyllende behandling. Vi vil peke på alternativ plassering som krever ny utredning (Stavanger Forum v/Storhallen). En godt besøkt generalforsamling i borettslaget avviste konseptet som ligger til grunn for søknaden (juni 2024 – se vedlegg 2).

I historisk og framtidig perspektiv

Eksisterende stasjon ble etablert i 1932 og utvidet i 1955 og 1983. Etableringen skjedde i et tilnærmet åpent landskap. I dag er stasjonen omgitt av boligbebyggelse på tre kanter og med skoler, barnehage og institusjoner i umiddelbar nærhet. Området har også potensial for fortetting. En ny stasjon kan tenkes å ha en levetid tilsvarende eksisterende stasjon – det vil si 75-100 år. Når søknaden omfatter riving av eksisterende stasjon og omlegging av luftstrekket fra Ullandhaug til Solborg, er det sterke grunner til å finne alternativ plassering. Slik verden ser ut i dag, er det på sin plass å vektlegge faren for at anlegget kan bli et terror- eller krigsmål, (jfr [NVE vil ha hemmelighold om norske kraftsystemer – NRK Troms og Finnmark](#)), Etablering tett opp til boliger, skole og barnehage er uønsket også av slike grunner. Som vi kommer tilbake til, finner vi beskrivelsen av anleggets størrelse lite troverdig – det kan raskt bli utvidet med en trafoenhet til og skjerper dermed funksjonskonflikten.

Proessen

Første henvendelse om prosjektet kom til oss via epost 22.05.2020. Lnett skisserte her plassering av ny trafostasjon på dagens tomt. Det ble forespeilet søknad om konsesjon høsten 2021. I 2021 ble det avholdt møter med styret i borettslaget der våre minimumskrav til et anlegg ble fremmet. Siden har varsel om søknad blitt utsatt flere ganger – senest med utsettelse fra høsten 2023 til våren 2024. Vi oppfatter at eksisterende anlegg – tross svakheter som ikke er beskrevet i detalj - vil kunne fylle behovet for levering av 11 kv-strøm i området i lengre tid. Hverken teknisk egenskaper eller lastprognoser tilsier at dette er en hastesak («*Lastprognosen for Solborg viser en relativt moderat vekst. Dette skyldes i hovedsak at området er relativt utbygget, og gir lite rom for vesentlig økt belastning. På grunnlag av dette mener Lnett det er tilstrekkelig å bygge stasjonen med mindre reservekapasitet enn tilfellet for andre nye stasjoner*(pkt. 3.2 i søknaden) »). Vi mener NVE bør vektlegge dette med tanke på avvisning av søknaden som foreligger: Det er tid til finne fram til bedre konsept som ivaretar våre behov og Lnetts behov for sikker strømlevering i et langt perspektiv.

Alternativ tilnærming

Vi vil her gå gjennom de alternative konseptene som er vurdert og omtalt i søknaden. Det gjelder følgende alternativer:

1. Nedlegging av transformatorstasjonen. Lasten flyttes til stasjonene Mosvannet, Madla og Ullandhaug.
2. Null-alternativet: Eksisterende stasjon vedlikeholdes fram til 2033 og erstattes deretter med ny stasjon.
3. Alternative plasseringer av ny stasjon: Enten ved Storhallen/Tennishallen eller ved Tjensvollkrysset (øst for «Rubb»-hallen)

4. Alternativ 1a: Plassering av ny trafo på Solborg trukket litt sør og med større kapasitet (2-3 transformatornisjer) – i søknaden vist i 3 varianter.
5. Alternativ 1b: Omsøkt plassering.

1. Nedlegging av transformatorstasjonen

Lasten på Tjensvoll transformatorstasjon er på 30 MW. Ved nedlegging av stasjonen reduseres søknaden til å rive eksisterende stasjon og om det ikke er omtalt, vil trolig ny jordkabel fra Ullandhaug erstatte 132 Kv-kabel med en mindre kabel (11kv/22kv). I søknaden vurderes Madla, Ullandhaug og Mosvannet som sannsynlige kandidater for å overta lasten. Lnett utelukker alternativet siden det er lange strekk til distribusjonsnettet og hevder det krever oppgradering i nevnte stasjoner samt at fleksibiliteten i nettet vil bli dårligere. Å passerer E39 med grøft og trerøtter langs Mosvannet omtales som ikke gjennomførbart (!). Lnett har ikke kostnadsvurdert dette alternativet og kapasitet/fleksibilitet ved konseptet er ikke tallfesta. ***Dersom området som Tjensvoll i dag betjener kan få redusert behov for strøm (sparetiltak, returstrøm av solceller m.m) bør dette alternativet utredes nærmere.***

2. Null-alternativet

Eksisterende stasjon vedlikeholdes fram til 2033 og erstattes deretter med ny stasjon. Lnett avviser dette alternativet vesentlig på grunn av økonomi og utfordringer av teknisk art. I oppstillingen over kostnader er det samlet vurdert å koste 182 MNOK mot omsøkt tiltak som er vurdert å koste 130 MNOK. Søknaden har ingen detaljering av oppgraderingsbehov, men vi vet at anlegget har gitt og gir driftssikkerhet pr dato. Null-alternativet svarer til en økende trend som stadig underbygges av direktiver og retningslinjer; nemlig sirkulær økonomi og bevaring av eksisterende bygninger. ***Fra borettslagets synspunkt er det et subsidiært konsept til omsøkt alternativ, men vårt førstevalg er at stasjonen tas ut fra dette området. Men skulle dette alternativet legges til grunn, må det raskt foretas støyreduserende tiltak.***

3. Alternativ plassering

I søknaden er plassering av ny trafostasjon ikke vurdert som et alternativ, men to plasseringer på Stavanger Forums område (se fig. 2 – 2 og3) er drøftet innledningsvis.

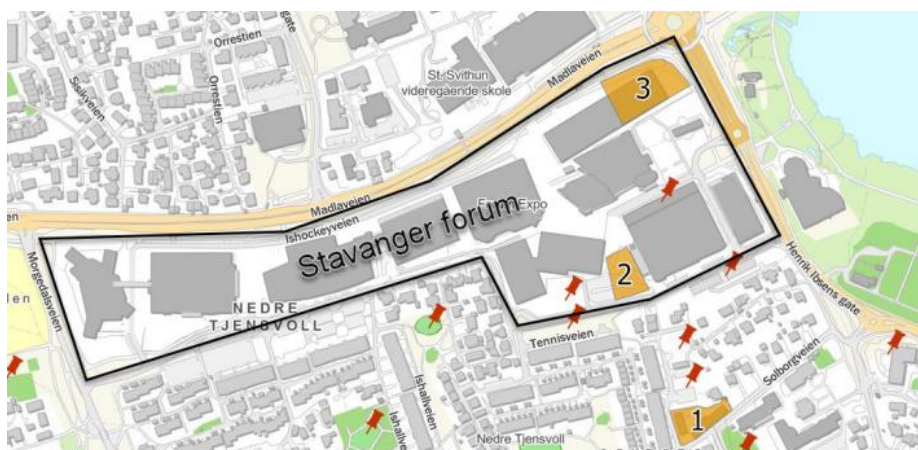

Fig 2. Kartet viser omsøkt plassering ved eksisterende stasjon(1), plassering mellom storhallen og tennishallen (2) og plassering ved Tjensvollkrysset og plashallen (3) Disse 3 alternativene var reelle alternativer for Lnett etter saumfaring av området for alternativ plassering (se røde markeringer).

I søknaden omtales alternativ 3 som vanskelig på grunn av grunnforholdene (tidligere avfallsdeponi med mulig metangass- og grunnvannstand-problematikk).

Vedrørende alternativ 2 har Lnett i 2023 omtalt dette som uaktuelt «siden Stavanger kommune har andre planer for området. I søknaden har dette fått følgende omtale:

«Enkelte plasseringer ville også hindre en naturlig utvikling av området i fremtiden (se pkt 2.2) . I samme avsnitt sies det: «Etter vurderinger sammen med Stavanger kommune

endte Lnett opp med at eksisterende eiendom, plassering 1». **Vi finner denne opplysningen oppsiktsvekkende.** En ting er at Lnett ikke har formidlet informasjon om dette før, men her synes kommunens bruksvurdering av området som å være avgjørende. **Lnett viser her stor velvillighet overfor kommunens planer for Stavanger Forum – noe vi ikke finner igjen som omsorg for våre behov i de bruks-konfliktene som opptrer ved plassering i vårt nabolag og boligområde.**

Alternativ 2 er et reelt alternativ for plassering av ny trafostasjon

Dersom vi legger til grunn et nytt anlegg med 132kv framføring og en transformator-nisje, framstår det åpne området ved Storhallen som ideelt for plassering (og eventuell nedgraving):

- Stavanger Forum har store åpne områder for plassering av rigg, parkering, midlertidig lagring med mer.
- Buksering av transformatoren byr ikke på problemer (jf omtalte krav til endring av vegprofilen ved avkjøringen fra Tjensvollveien til Solborgveien dersom stasjonen plasseres ved Solborg.)
- Nesten helt åpent strekk for forlenging av 132 kv jordkabel fra Ullandhaug til ny stasjon og retur av 11/22 kv-kabel til distribusjonsnettet ved Solborg (Strekket er ca 200 meter).

Fig 3. Utsnitt av Stavanger Forum med areal (2) mellom Storhallen og Tennishallen

- Denne plasseringen vil som alternativ 1b (omsøkt plassering) kunne gjøres helt klar før riving av eksisterende stasjon, men ikke minst vil en slik plassering unngå en ganske omfattende omkalfatring av vår eiendom til rigg, midlertidig parkering og bruk av smale boligveier (Symreveien/Solborgveien) for midlertidig adkomst – skoleveier som rammes av tungtrafikk. Det er også sannsynlig at oppgraving av distribusjonsnettet i Tennisveien kan unngås slik det framkommer av fig 4.
- Et makebytte av eiendom gir Stavanger kommune nye muligheter på åpen tomt ved Solborg: Tomt til kommunale boliger, barnehage eller park(grønn lunge i landskapet).

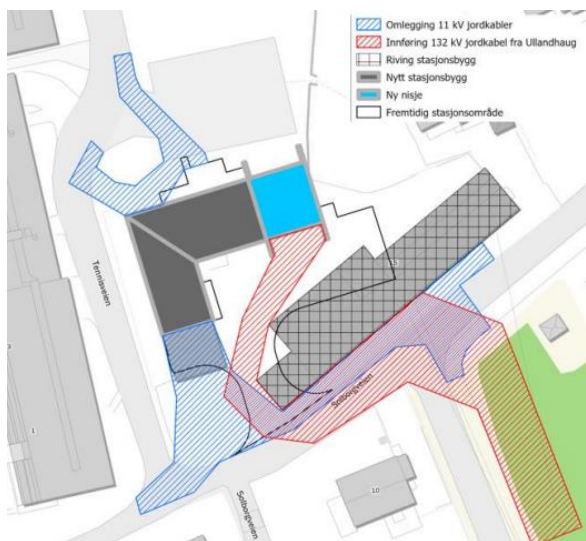
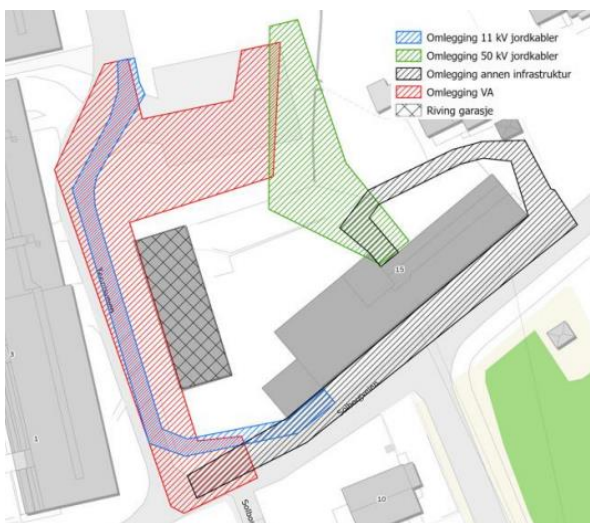

Fig 4a og b. Kartene viser de omfattende gravearbeidene som må gjøres på eiendommen før og under anleggsperioden. Se også fig 6 som viser tenkt bruk av eiendommen til borettslaget i anleggsperioden.

Ingen av plasseringene på Stavanger Forum (2 og 3) er kommet med i oversikten med detaljert beskrivelse og kostnadsoverslag.

4. Alternativ 1a

Dette er versjoner av anlegg som har versert i forarbeidene fra 2020 til 2023. De har alle større kapasitet (2-3 transformatornisjer) og har plassering som i ulik grad er problematisk for borettslaget. Alternativene er kostnadsvurdert til mellom 205 og 277 MNOK.

5. Alternativ 1b. Omsøkt konsept

Som det framgår av fig 5 er hele anlegget trukket nordover mot vår gjesteparkering. I søknaden er det også en egen skisse som gjør rede for høyder på bygningene. Høyden til sammenlignbart gammelt bygg har dessuten økt med 1.5m, hvilket vil oppleves massivt med foreslått plassering.

Dersom stasjonen hadde blitt behandlet etter plan- og bygningsloven, ville prosjektet utløst krav til dispensasjon fra såvel lovens høydekrav som avstands-krav (pbl §29-4). Våre protester ville i den sammenhengen veid tungt. NVE kan ikke se bort fra dette forholdet selv om det behandles etter energiloven.

Det er i egen tegning vist et estimat over hvor mye av vår eiendom Lnett må kjøpe for å bygge anlegget (ca. 200 kvm).

Fig 5. viser omsøkt plassering med trafonisje i blått og eksisterende bygninger stiplet.

Mange leiligheter i Tennisveien 1-9 vil miste utsyn og solforhold mot øst.

Transformatornisjen kommer så nær vår bebyggelse at kun små avvik fra støy-kravene kan bli helt avgjørende for bokvaliteten. *Støyskjemaet viser at den øverste delen av Tennisveien 1-7 samt boliger sør for stasjonen, vil få vesentlig større støynivå enn ved dagens situasjon (fra 20 til 31 db).*

Detaljplan og utvidelse

I søknaden vises det til at anlegget kan bli utvidet med en transformator til. Dette er ikke vist i tegningene. Priskalkylene kan vi ikke ettergå, men de er svært omtrentlige og uten spesifisering. Det vises også til at mye må avklares i en nærmere detaljplan. Vi frykter at dette faller inn i et kjent mønster: Usikre prosjekter kommer gjennom nåløyet som en NVE-konsesjon representerer, og så ryker kalkyler og utforming i neste fase.

Som det framgår av fig. 6 vil prosjektet legge beslag på det meste av vår østre og åpne tomteareal. Dette er adkomstområde til garasje for ca 60 biler samt gjesteparkering. I 2020 og 2021 ble det gjennomført et større rørprosjekt som var svært krevende for våre beboere med hensyn til støy og ekstraordinære tiltak – vi trenger ikke en støyende anleggsfase på nye 2 år i vår bakhage!

Konklusjon

Lnetts forøk på å finne annen plassering av stasjonen kan selvsagt betraktes som en pliktøvelse (jf saumfaring av et større område og to gunstige plassering på Stavanger Forum). Vi tror likevel at når vi vurderer prosessen fram til søknaden, så har Lnett sett det som (høyst) problematisk å etablere en ny stasjon så tett mot boliger, skoler, barnehager og andre institusjoner. **Når vi ser på liknende stasjoner i Stavanger, så er regelen at de er trukket bort fra boligområder.**

Vi mener at kostnader ikke skal bagatelliseres – vi vet jo at dette betales av nettleien – det vil si oss. **Men vi mener det går en grense ved å velge et konsept som er uakseptabelt.** Den grensen er overskredet i konsept 1b. Og vi føyer gjerne til slik vi ga uttrykk for i brev til kommunen i fjor: Vi må også føye til at økonomiske vurderinger ikke må dras for langt i en tid der energisektoren flommer over av penger etter at vi har fått innført et europeisk prisregime på elektrisk kraft.

Vi har vist til plassering ved Stavanger Forum som gir muligheter for alle kvaliteter Lnett ønsker i selve stasjonen og som byr på mange færre problemer i anleggsfasen. Vi håper og tror at NVE avviser søknaden og sender den tilbake. Vi for vår del vil henvende oss til Ordføreren i Stavanger kommune og bystyrets politiske partier slik at vi sammen med kommunen kan komme fram til en bedre løsning.

Fig 6. Kartet viser hvor omfattende beslaget av vår eiendom er i en anleggsperiode på 2 år. Konfliktene dette vil skape med å komme til garasjene og gjesteparkering er ikke løst i det som er presentert i søknaden.

Stavanger 29.oktober 2024

Med vennlig hilsen
for Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV

Magne I. Pedersen
styreleder